

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

§. 1. Statuitur intensio qualitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

à vase vitreo, in quo continebatur diffundimus, postea guttulas quasdam reperimus vasi adhæsisse, quomodo fieri potest, vt materia adeo, crassa, atque viscosa tot commeeet amictus, quin multum illius expultricem virtutem subterfugiat, intusque remaneat.

Difficultas esse potest an præcisè quocumque alio capite secluso, homo, eo ipso quod nutriatur debeat mori. Negat Arriaga disp. 1. sect. 4. subsect. 4. quia putat posse hominem vno alimento recuperare damnum ab alio illatum, ita vt post longam nutritionem, & diurnam pugnam inter alimentum, & viuens, nihil amiserit proprii temperamenti ex vi actionis, & reactionis. In confirmationem huius adducit fructum ligni vitæ habentis naturalem virtutem, vt in perpetuum vitam hominis sustentaret, vt testatur P. Molin. r. p. de opere sex dier. disp. 26. vbi oppositam sententiam improbabilem esse affirmat. Non nimis consequenter suam sententiam probat Arriaga virtute arboris vitæ, cum ipse dicat hominem vtentem semper eisdem cibis non posse non illis necari, ex quo inferitur hominem semper vtentem fructu arboris vitæ, & non alio cibo naturaliter esse moriturum: ergo tenetur fateri ipse Arriaga virtutem arboris vitæ non esse naturalem, siquidem homo, qui illo vesceretur, non indigeret aliis cibis corrigentibus damnum illatum à fructu arboris vt perpetuo viveret.

Melius affirmat Hurtad. cum communi sententia disp. 1. sect. 9. §. 139. nullà naturali substantiā posse hominem alii, quin ab ipsa paulatim necetur, quia omne alimentum conuertendum est à viuentem in propriam substantiam, ex quo inferitur habere contrarias qualitates, quibus agitur viuens, & aliquid amittit proprii temperamenti, quia eo ipso quod viuens alimentum vincat, aliqualem victoriā ab alio reportat alimentum, duo enim contraria mutuo pugnancia mutuo patiuntur. Ad illud quod adducit Arriaga de ligno vitæ respondet Hurt. talem virtutem non fuisse naturalem, & ita sensisse Bonau. Caiet. Bed. & D. August. lib. 3. de ciuit. Dei. c. 2. cuius verba apud Hurtad. inuenies. Illud verò quod docet Arriaga videlicet posse hominem vno alimentum separare damnum illatum ab alio falsum est, quia aliquando peruenit homo ad statum, in quo non possit damna ab alimento illata rescire, quia postquam homo peruenit ad statum, alimentum non potest illius augere vires, postea verò cum incipit ab statu declinare, non potest virtute alius alimenti vires deperditas recuperare, quia etiā hoc secundum alimentum, æquè imò magis proficuum sit, quam primum fuerit notium, iam viuens virtute caret, vt possit vt virtute illius alimenti in proprium suum commodum, vt quod amiserat, resciat.

Ex his concludit hominem naturaliter mori necesse esse, tum propter partes heterogeneas, quibus constat, quarum vna agit in aliam, illiusque temperamentum dissoluit sine quo non potest subsistere vno inter materiam, & formam, tum propter indigentiam alimentis, à quo, & ab excrementis, quæ ex illo superfluum paulatim innatum homini, & cuiusque viuenti temperamentum absumitur. Necesse, quæ ab his causis procedunt naturales appellare consequimus, quatenus naturale significat id, quod vi naturalium causarum contingit, & in hoc sensu mors homini naturalis dicitur, non quatenus naturale violento opponitur, & dicit esse iuxta propensionem, & exigentiam naturæ, certum enim est nihil appetere propriam destructionem, & non esse sui, & quatenus mors est contra hanc exigentiam conseruationis, & propensionem in proprium esse viuentis, mors omnis violenta dici potest: iam verò vltius inualuit necesse violenta appellari, quæ ab aliqua causa extrinseca non regulariter adueniente procedunt videlicet vulnere aliquo inflicto, fulmine de celo iacto.

CONTROVERSIA IV.

De termino alterationis secundum se sumpto, seu de qualitate.

ACTIO, per quam subiectum aliter se habet ac antea seu quod alterum instituitur, alteratio dicitur, quæ essentialiter mutationem includit. ad hoc enim vt subiectum aliter se habeat modo ac antea, requiritur necessariò antea

non habuisse aliquid, quod modo habet: ergo requiritur priuatio præcedens illius formæ, qua modo alteratur: ergo requiritur inductio formæ cuius priuatio præcessit in subiecto, in qua tota ratio mutationis essentialiter constituitur.

Mutatio qualibet lato modo alteratio dici potest, nihilominus propria alterationis ratio mutationem substantialem excludit ex mente Aristotelis asserentis mutationem substantialem constituere subiectum aliud, accidentalem verò alterum seu alteratum. Vnde alteratio essentialiter dicit mutationem accidentalem, hoc est terminatam ad accidens à substantia distinctum. Insuper placuit Philosophis nomen alterationis strictè sumere pro mutatione terminatà ad qualitatem, & aliquando strictius pro mutatione traditā non ad quamcumque qualitatem, sed tantum ad qualitatem habentem contrarium, & subiecti corruptionem. Disputationem instituiam de alteratione terminatā ad qualitatem habentem contrarium, & illo carentem. Sunt enim multa disputanda vtrique communia, quorum illa quæ ad naturam termini spectant claudet hæc Controuersia.

PUNCTVM PRIMVM.

De intensiōe qualitatis.

Qualitatem intendi sensuum euentiā compertum est: videmus enim calorem augeri, & lucem fieri maiorem. Insuper fide constat hominem iustum per bona opera recipere augmentum gratiæ, cui intensior visio beata correspondet, difficultas est quomodo qualitas intendatur, an per aduentum nouæ qualitatis, an per maiorem radicationem, an per maiorem expulsionem contrarij, an per additionem gradus ad gradum.

§. I.

Statuitur intensio qualitatis.

Duplex augmentum reperitur in qualitatibus: extensuum per diuersas partes subiecti, intensuum in eodem subiecto indiuisibiliter sumptis, & tertium aliud obiectuum in nonnullis qualitatibus, quæ extrinseca obiecta respiciunt, sicuti in speciebus impressis, & in habitibus, quæ ad plura, pauciorave obiecta extenduntur, quædam enim Angelorum species plura obiecta representant, quæ in homine non nisi pluribus speciebus possunt representari. Augmentum extensuum commune est quantitati, & formis materialibus substantialibus, quæ per plures partes subiecti extenduntur. Augmentum obiectuum propriè intensuum non est, quia etiam fiat in eadē parte subiecti, dum idem indiuisibile obiectum non respicit, non reddit qualitatem intensam, quia eademmet indiuisibilis qualitas absque vilo augmento plura obiecta valet respicere, sicut eademmet anima potens est producere plures actus. Quod si diuersæ qualitates diuersa obiecta respiciant, qualitates aliquam rationem intrinsecam diuersam habebunt, ratione cuius non possint eandem intensiōem constituere, de hac extensione obiectiua agendum est Controuersia 12. de anima, vbi in speciebus impressis disputabo, solum intensuum augmentum factum in eadem parte subiecti qualitatis nullum extrinsecum obiectum respicientis, sicuti est calor vel idemmet indiuisibile pertingentis, sicuti est visio Dei quæ circa idemmet indiuisibile obiectum magis, & magis crescit, ad hanc disputationem spectat.

Hoc intensuum augmentum, ita proprium est qualitatis, vt nulli alij entitati conueniat, quod faciliè in entitatibus aliorum prædicamentorum probabitur, si rationes formales aliarum inspiciamus. Quantitatis effectus est constituere partes subiecti non penetratas, quamlibet omnino extra locum alterius, quem non posse recipere magis, & minus per se patet, quia pars substantiæ, quæ omnino est extra locum alius partis, & nihil spaij habet commune cum illa, non potest esse magis extra illam: ergo quantitatis effectus substantiæ communicatus non potest aliquid augmentum recipere: ergo quantitas non potest

Nn 4 intendi

intendi, intensio enim ordinatur ad maiorem effectum subiecto tribuendum.

4 Eadem ratio intensiorem presentie denegat, implicat enim corpus existens in hoc spatio in eodem indivisibili magis existere, seu maiorem, vel minorem correspondentiam habere ad partes, quibus semel commensuratur. De duratione idem omnino fiet argumentum, si accidens sit entitati superadditum, id enim, quod per integrum annum durat, non potest in illo magis, & minus durare. Relationes predicamentales non esse accidentia superaddita probabo Controversia 9. Metaphys. punct. 4. quod si accidentia essent à reliquis distincta, nullam intensiorem recipere possent, quia duæ quantitates magis æquales inter se esse non possent, quia æqualitas in indivisibili consistit, neque eadem adæquatè permanentes magis inæquales possunt existere, inæqualitas enim unius quantitatis cum alia solum additione quantitatis crescere potest, quod si quantitatis cresceret relatio, illud augmentum intensiorem non esset, sed extensivum diversum subiectum semper respiciens.

5 Substantiam non esse intensibilem, neque magis aut minus recipere probat Complutensis quidam Thomista ex doctrina S. Thom. 1. 2. quæst. 52. art. 2. ubi docet formam ex qua sumitur species rei, quam actu non posse suscipere magis, & minus, cum verò forma substantialis speciem constituat, consequenter ad doctrinam præceptoris Angelici, magis, aut minus recipere non poterit. Ut clarius pateat mens S. Thomæ volo ego illius verba, quæ Thomista subtrahit in medium adducere: *Si igitur aliqua forma, vel quæcumque res secundum se ipsam, vel secundum aliquid sui fortitur rationem speciei, necesse est quod secundum se considerata habeat determinatam rationem quæ neque in plus excedere, neque in minus deficere possit, & huiusmodi sunt calor, & albedo, & alie huiusmodi quantitates, quæ non dicuntur in ordine ad aliud, & multo magis substantia, quæ est per se ens.* Hucusque D. Thom. Peripete quæto verba illa, huiusmodi est calor & albedo, & inspicere quæ lōge sit à mente D. Thom. Thomistæ interpretatio: Assignat S. Thomas hanc determinationem, & incapacitatem suscipiendi magis, & minus calori, & albedini, quæ absque vlla controversia intensiorem recipiunt, & ex his intendit probare Thomista substantiam non esse intensibilem. Aliiter ego non iuratus Thomista, sed Angelico Doctore ex animo devotus, & ex corde deditus, cuius doctrinam vtpote fulgentissimæ Ecclesiæ Lampadem, cuius luce fidei nostræ mysteria mirificè clarescant, eorumque nebulosæ tenebræ fugantur totâ mente cômendo, toto animo complector, ac religione veneror: mentem Angelici Doctoris interpretor de intensiōne obiectiva, quæ neque calori neque albedini competit sed tantum illis qualitatibus, quæ obiecta extrinseca respiciunt, vel de affectione, quæ ex pluribus, paucioribusque qualitatibus componi potest, sicut sanitas, quæ consistit in temperamento qualitatum diversarum ipsas formaliter includente.

6 Tenet tota schola substantiam non suscipere magis nec minus, neque esse intensibilem, neque aliqua est ratio ex qua possit oppositum leuiter coniectari, quod mihi est fortissimum fundamentum ad hanc conclusionem amplectendam, recedere enim à communi sententia sine firmo aliquo fundamento nefas est, recedere autem à tota schola sine ratione aliqua adhuc mediocriter oppositum suadente, ultra amentiam; sit ergo maiorum auctoritate firmum substantiam non recipere magis nec minus, & hac veritate supposita illius rationem, non ad suasionem animi, sed ad illius doctrinam diligenter venemur.

7 Materiam primam non esse intensibilem demonstrare facile cuique erit notissima materiæ natura, quæ vtpote primum subiectum aliud non respicit, & consequenter intensiorem, quæ fieri nequit nisi in subiecto rei, quæ intenditur: ergo materia prima carens subiecto caret illo, quod necessario ad intensiorem requiritur. De anima rationali eadem est ratio, de formis, verò materialibus non adeo evidens est conclusio illa, tamen hac ratione suadeo. Intensio supponit id, quod intenditur iam constitutum in illa ratione, secundum quam fit intensio, quod sic probabo: Si gradus intensiōnis non supponit iam qualitatem physicè constitutam non erit intensio sed complementum formæ, vel aliquid essentialē illius: ergo ad hoc ut intenderetur forma equi deberet iam supponi constituta in ratione formæ equi: ergo ipsa absque illa additione constitueret equum adæquatum seu adæquatè equum: ergo quilibet alius conceptus, seu quælibet additio non esset substantialis, sed ac-

cidental: ergo nunquam potest addi substantia. Probopriorem consequentiam: quidquid supponit aliquid adæquatè constitutum est extra essentialē, & accidentale, in hoc enim ratio accidentis constituitur: ergo nunquam accidit substantiæ aliquid, quod accidens non sit: ergo nunquam potest addi aut intendi per aliquid, quod substantia non sit sicuti: calor non potest intendi nisi per calorem quia intensio est additio rei ad rem eiusdem nature. Idem argumentum efforma de unionē substantiali.

Statutum est solam qualitatem intensiorem recipere, restat modo examinare an qualitas omnis intensiōnis sit capax. Forma, & figura qualitates non sunt neque à presentia distinguuntur, ac proinde disputandum modo non est an sint ex illis qualitatibus, quæ intensiorem recipiunt. Primas qualitates, species intentionales, habitus naturales si debeat ab speciebus distincti actus potentiarum vitalium, lucem, sonum, impulsus, & qualitates secundas, quæ à primis trahunt originem, intensiorem admittere tenet communis schola. De potentiis vitalibus materialibus, & spiritualibus nonnulla est inter auctores discretio, an recipiant magis, & minus. Affirmat Bañez 1. de generat. cap. 4. quæst. 1. potentias materiales: verbi gratia, auditivam, & visivam, & spirituales, intellectum videlicet, & voluntatem posse recipere magis, & minus, & intendi sicut intenduntur frigiditas, & calor. Caietan. 1. 2. quæst. 52. artic. 1. tantum hanc intensiorem potentiis materialibus dependentibus ab organis externis, & qualitatibus alteriutis concedit, quam negat potentiis spiritualibus.

1. Sententia, quæ docet potentias non distinguere ab anima hac difficultate aboluitur, illam ego amplectar, verumtamen quid in alia sententia dicendum sit tradere non recuso. Affirmo potentias vitales, etiam si ab anima distinctæ admittantur, nullam intensiorem habere. Moueo: propter communem sententiam scholasticorum, & quia nullum est caput ex quo possit inferri in potentiis talis intensio, neque vlla necessitas illam admittendi: hoc firmissimum est fundamentum huius sententiæ, ad negandas enim positas entitates dixi sæpe rationem negativam, & defectum rationis positivæ pro parte contraria optimum argumentum efficere. Adde etiam hæc potentie haberent compositionem intensiorem eandem semper esse tenturas, quin ab aliquo agente remissionem reciperent, quia nulla est forma contraria à qua possint expelli & causa adæquata illarum, videlicet anima semper est applicata ad potentias nativæ integritate producendas, & conservandas: ergo semper illas conservabit in vltima intensiōnis mensura. Dices remitti ex defectu dispositionum, quæ requiruntur ad illas. Contra: potentie dimanant ab anima per simplicem emanationem independentem à quibuscumque dispositionibus: ergo nullo indigent extrinseco principio, neque vlla dispositione ad sui productionem, sed tantum ab anima dimanant: ergo semper secundum totum suum esse integrale illarum, & secundum omnes gradus, quos anima potest producere ab illa suum esse recipient. De virtute magnetis ad attrahendum ferrum, & de aliis oculis qualitatibus si à substantia distinguuntur eodem modo philosophandum est, quia vbi nullum est fundamentum ad intensiorem admittendam nullo modo ponenda est.

Obicit Bañez: Potentia visiva modò est acutior, modò hebetior ad visionem producendam: ergo suscipit magis, & minus. Resp. potentiam visivam aliquando perfectiores & intensiores visiones elicere propter maiorem, minoremve organorum dispositionem, vel propter intensiorem, aut remissiorem speciem absque vlla intrinseca sui mutatione, sicut eadem anima intensiores, & perfectiores elicit operationes, propter principia intensiora, seu perfectiores dispositiones.

Obicit secundo: Aquila perfectior videt quàm homo, etiam si principia potentie hominis, & aquilæ sint æqualia, & organa æquè disposita: ergo aquila intensiorem potentiam visivam habet quàm homo. Sic arguit Complutensis Thomista, qui eodem modo posset arguere: forma hominis ceteris paribus perfectiores elicit operationes, quàm forma equi: ergo est illa intensior. Respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia perfectior effectus non ex maiori intensiōne, sed ex perfectiori potentia in aquila dimanat.

Obicit tertio: Actus, & habitus, & alie huiusmodi qualitates

qualitates recipiunt intensiōem: ergo & potentia. Respondeo negando consequentiam: Ratio disparitatis sumenda est ex peculiaribus rationibus, propter quas in actibus, & aliis qualitatibus intensio admittitur quarum nulla reperitur in potentiis, quæ etiam à reliquis qualitatibus differunt in modo procedendi ab anima per simplici emanationem.

§. II.

Duplex sententia circa naturam intensiōis reicietur.

13 **N**on immorabor in refellendis auctoribus asserentibus qualitatem intendi per maiorem expulsiōem contrarij, paucis enim hunc dicendi modum omni probabilitate destitutum reiciam. Gratia habitualis quantumvis remissa expellit peccatum, ita nihil illius in subiecto remaneat: ergo non potest postea intendi per maiorem expulsiōem illius: ergo alius modus intensiōis debet assignari in qualitate. Maior, & minor absque errore in fide negari nequeunt: consequentia est per se nota. Argumentor secundò: lux, & aliæ qualitates carent contrarij, & tamen intenduntur: ergo non per expulsiōem contrarij: ergo alio modo. Luce meridiana clarescit argumentum, alia non indiget. Argumentor tertio: Quo magis intenditur calor, magis expellitur frigiditas: ergo diuersa pars frigiditatis expellitur calore intenso ab illa, quæ fuit expulsa calore remisso: ergo frigiditas habet partes, quarum expulsiōe remittitur: ergo illarum productione, seu conseruatione intenditur: ergo intensio frigiditatis fit per additionem partium: ergo idem dicendum est de calore, in quo eodem modo licet argumentari.

14 Si dicat per maiorem intensiōem caloris non expelli diuersam partem frigiditatis, sed eandem iam expulsam magis, ac magis expelli, dices entitatem iam corruptam & non existentem fieri magis corruptam, & magis non existentem, & in non esse eiusdem rei indiuisibilis magis, & minus assignabis, & vnum hominem esse magis, mortuum alio non viuentē defendes, quæ omnia non solum à Philosophia, sed à sensu communi abhorrent.

15 Argendum est cum Gotfred. Durand. Auicē. & aliis, quos refert P. Soar. disp. 45. Metaphysic. sect. i. n. 2. asserentibus formam non intendi per additionem eiusdem, sed per mutationem vnius in aliam, ita vt quando calor intenditur totus ille, qui remissus procedit corruptatur, & alius perfectior producat, qui propter maiorem sui perfectionem intensior dicitur, & intensius operatur.

16 Hæc sententia sui explicatione destruit fundamentum, quo nititur, omnes enim, qui negant intensiōem fieri per additionem gradus ad gradum, asserunt accidentia indiuiduari à subiecto, ac proinde non posse reperiri in eodem numero subiecto habente vnam tantum indiuiduationem accidentia numero diuersa. Contra quos sic arguo: Accidentia indiuiduantur à subiecto: ergo idem subiectum adhuc successiue non potest habere accidentia numero diuersa. Probo consequentiam: subiectum habet eandem indiuiduationem intrinsecam modo, ac habebat antea: ergo eandem tribuet accidenti modo ac antea: ergo non poterit accidentia diuersa numero indiuiduare. Si dicas idem subiectum eadem indiuisibili indiuiduatione permansisse posse successiue diuersas indiuiduationes tribuere accidentibus, cur simul non poterit idem præstare, quia indiuiduatio, quæ eadem indiuisibilis diuersas communicat indiuiduationes accidentibus ab illorum indiuiduationibus necessariò distinguitur: ergo poterit illas simul tribuere, etiam si simplex, & vnica indiuisibilis sit.

17 Secundò impugnatur efficacissimè prædicta sententia, quia si intensio fieret per aduentum qualitatis perfectioris destructa remissa, remissio fieret per productionem remissioris intensa corrupta, quod fieri non posse facile probatur. Cum aqua agenti frigido circumdata in pristinam frigiditatem restituitur, calor successiue remittitur, vt experientia ostendit: ergo tunc in primo instanti, quo incipit calor remitti totus corruptitur, & alius denuò imperfectior producit, sed sic est, quod nullum est agens, à quo possit produci hic imperfectus calor: ergo remissio prædicto modo fieri nequit. Minor sola indiget probatione: calor ille remissus non potest produci ab aqua, hæc enim non est productiua caloris: non ab agente circumstante potest enim hoc esse frigidum: ergo à nullo agenti potest produci.

Dices calorem remissum produci à partibus passivis, sed contra est: nam ille calor, vel producit à partibus quæ sunt intra spheram agentis, vel extra illam. Non à partibus, quæ sunt extra spheram agentis, quia cum agens non possit agere in illas propter distantiam, neque illæ quæ minorem actiuitatem habent actiuitate agentis, & consequenter minorem spheram, poterunt agere in partes passivas proximas agentis. Non à partibus quæ sunt intra spheram agentis, quia agens in eodem instanti agit in omnes partes passivas quas attendit resistentia contrarij habet intra spheram: ergo in eodem instanti corrumpit totam qualitatem in illis præexistentem: ergo ab hac nulla poterit actio in illo instanti dimanare: ergo nullum datur agens à quo possit remissus produci calor: ergo hic modus remissionis fictitius est, & chimericus.

19 Tertiò agitur contra hunc philosophandi modum: Agens in primo instanti, in quo applicatur est potens producere calorem perfectum, seu intesum, quem producit postquam alios minus perfectos produxit: ergo in illo primo instanti potuit illum producere, & subiectum intendere illo calore perfecto, sine vlla intensiōis successione, & sine aliorum calorum productione, & corruptione. Nec recurrere poteris ad resistentiam contrarij in hac sententia, in qua tota qualitas contraria corrumpitur cum producit quæ libet intensio: ergo contraria qualitate corrupta potuit absque vlla resistentia perfectissimus calor in virtute agentis contentus produci. Non memini capacitatem passivam, quia certum est hoc in quacumque duratione eandem capacitatem habere.

§. III.

Impugnatur sententia Thomistarum.

20 **V**na est Dominicanæ familiæ sententia, quæ docet intensiōem non fieri per additionem gradus ad gradum, sed per maiorem radicationem eiusdemmet indiuisibilis qualitatis in eodem subiecto. Ita Caietan. Capreol. Henric. Soncinas, & Iauellus apud Suarez supra n. 3. Huius sententiæ explicandæ varios modos refert idem Suarez ibidem, singulos perensebo, quos breuiter reiciam.

Afferunt aliqui maiorem radicationem fieri per acquisitionem nouæ existentie permanente eadem essentia. Hunc dicendi modum impugnat Soarius, quia per intensiōem non tantum perficitur existentia, sed essentia: ergo non tantum acquiritur noua existentia, sed etiam noua essentia. Probat antecedens ex Capreolo, contra quem ad hominem arguit. Hæc impugnatio ad hominem tantum efficax esse posset, & adhuc ex dictis Capreoli existimo non concludere, forsan enim pro Capreolo respondebit aliquis qualitatem perfici secundum essentiam, quia essentia noua aduenit existentia, quæ est illius perfectio, sicuti essentia perficitur per passionem, non verò quia secundum se augeatur, neque aliqua perfectio identificata cum essentia per nouam intensiōem accrescat.

21 Alij impugnant eandem sententiam ex eo, quod qualitas intensior perfectior producat effectus, ex quibus perfectiorem virtutem inferunt in qualitate: deinde perfectiorem essentiam, quia hæc est virtus ad operandum, non verò existentia, si hæc ab illa distinguitur. Occurrunt solutioni, quæ posset dici agens intensius perfectiorem effectum producere propter perfectiorem existentiam, tanquam conditionem, sicut eadem virtus magis approximata maiorem producit effectum, quam sic impugnant: Humanitas Christi ex eo quod existat existentia Verbi (vt Thomistæ opinantur) non producit perfectiores actus illis, quos producant reliquæ humanitates, etiam si habeat existentiam infinitè perfectiorem: ergo ex perfectiori existentia non potest effectus perfectior procedere.

22 Neque conclusionis, neque solutionis placet impugnatio, facile enim poterunt Thomistæ persisterere asserentes qualitatem intensiorem perfectiorem effectum producere propter perfectiorem conditionem, non propter maiorem virtutem, & ad illud quod ad humanitatem Christi attinet, respondere substantiam Verbi non esse propriam naturæ humanæ, sed subsistere loco propriæ, ac proinde in ordine ad agendum propriæ vices agere, & esse conditionem ad illos effectus producendos, quos posset humanitas propria substantia terminata producere, non verò ad illos, ad quos in natura diuina conditio esse potest, quæ propter perfectio effectum mensuranda est, non ex perfectione